

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. oktober 2026
Sagsnr.: 2026-05052
Dok.: 4185403

Ministerredegørelse vedrørende beretning nr. 14/2025 om kontrol med grises velfærd

Statsrevisorernes sekretariat har den 28. april 2026 fremsendt en anmodning til den tidligere minister for fødevarer, landbrug og fiskeri om en redegørelse for de foranstaltninger og initiativer, som beretning nr. 14/2025 om kontrol med grises velfærd giver anledning til.

Ved kongelig resolution af 3. juni 2026 er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri blevet nedlagt, og ressortansvaret for kontrol med overholdelse af reglerne i dyrevelfærdsloven er blevet overført til Justitsministeriet. Justitsministeriet er dermed ressortansvarligt ministerium for dyrevelfærdskontrollen og har ansvaret for opfølgningen på beretning nr. 14/2025 om kontrol med grises velfærd, for så vidt angår den kritik, som er rejst af Rigsrevisionen og Statsrevisorerne vedrørende det tidligere Ministerium for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris kontrol med dyrevelfærd.

Indledningsvist vil jeg gerne understrege, at jeg tager Statsrevisorernes skarpe kritik og Rigsrevisionens kritik meget alvorligt. Dyrevelfærdsområdet er et område, som regeringen prioriterer meget højt, og derfor er det også helt centralt, at dyrevelfærdskontrollen hurtigst muligt styrkes.

Derfor har regeringen netop præsenteret en akutplan for dyrevelfærdskontrol, som har til formål at genoprette og forbedre dyrevelfærdskontrollen, således at kontrollen, regelefterlevelsen og brugen af sanktioner styrkes markant. Dette skal bidrage til, at besætningsejere i højere grad overholder reglerne. I akutplanen indgår ikke kun initiativer, der adresserer Rigsrevisionens kritik, men også initiativer, der medfører en væsentlig styrkelse af kontrollen, herunder et øget kontroltryk og to tilsynsførende på kontrol. To tilsynsførende på kontrol skal være med til at sikre en mere grundig og ensartet kontrol samt understøtte, at sanktionering sker på et korrekt og ensartet

niveau. Desuden oprettes Dyrevelfærdskontrollen som en selvstændig styrelse.

Rigsrevisionen finder generelt tilrettelæggelsen og udførelsen af kontrollen med grises velfærd meget utilfredsstillende. Statsrevisorerne kritiserer skarpt kontrollen med grises velfærd. Rigsrevisionens og Statsrevisorernes kritikpunkter centrerer sig om følgende tre områder:

- Grundlaget for udvælgelsen af griseproducenter til kontrol
- Vejledningsmaterialet for kontrol og sanktionering
- Sanktionspraksis

Nedenfor redegøres for, hvordan Justitsministeriet vil følge op på Rigsrevisionens og Statsrevisorernes kritikpunkter.

Grundlaget for udvælgelsen af griseproducenter til kontrol

Rigsrevisionen beskriver, at tilrettelæggelsen af kontrollen med grise ikke sikrer, at det er de mest risikofyldte griseproducenter, der udvælges til kontrol. Rigsrevisionen beskriver, at der foretages en risikovurdering af grisebesætninger og ikke griseproducenter ved udvælgelse til kontrol. Rigsrevisionen vurderer, at det er uhensigtsmæssigt, fordi mange griseproducenter har flere besætninger. Når en producent har flere besætninger, opnås ikke et samlet billede af producentens evne til at overholde reglerne. Rigsrevisionen beskriver ligeledes, at den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri var ved at undersøge, om tilrettelæggelsen af kontrollen kan være i strid med EU-reglerne.

Kontroludpegningen sker i dag på besætningsniveau, idet der udpeges til kontrol på baggrund af en række risikokriterier, der kan variere for de enkelte besætninger under samme producent. Hver besætning er derfor udpeget på baggrund af en konkret risikovurdering. Det er dog under alle omstændigheder producenten, der er ansvarlig for forholdene i besætningerne.

Den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fremsendte den 20. april 2026 en forespørgsel til EU-Kommissionen med henblik på en afklaring af, om kontroludpegningen var i overensstemmelse med EU-reglerne. På baggrund af Rigsrevisionens endelige beretning blev spørgsmålet efterfølgende præciseret over for EU-Kommissionen, herunder om det er foreneligt med EU-reglerne, at risikovurderingen foretages på besætningsniveau. EU-Kommissionen afgav den 15. juli 2026 sit svar på forespørgslen. EU-Kommissionens svar peger på, at EU-reglerne ikke fastlægger, på hvilket niveau risikovurderingen skal foretages, og dermed gives medlemsstaterne et råderum i tilrettelæggelsen af den risikobaserede kontrol, herunder

i forhold til om risikovurderingen foretages på operatør- eller besætningsniveau.

Jeg har bedt Dyrevelfærdskontrollen om at analysere og inddrage EU-Kommissionens tilbagemelding i den videre opfølgning på Rigsrevisionens kritik. Tilbagemeldingen vil indgå i de igangværende overvejelser om den fremadrettede kontrolplanlægning, og der er på nuværende tidspunkt ikke taget endelig stilling til, om den giver anledning til ændringer i kontrolplanlægningen.

Det er dog vigtigt, at der i forbindelse med den fremadrettede kontroludpegning tages højde for Rigsrevisionens kritik. Derfor vil der allerede i forbindelse med udpegningen til kontrollen for 2027 blive taget højde for producentniveau ved hjælp af en manuelt understøttet udpegningsproces. Der er dog behov for at styrke kontroludpegningen, så der kan ske en transition fra en manuelt understøttet kontroludpegning til en mere systematiseret og automatiseret kontroludpegning. Derfor igangsættes som led i akutplanen senest den 1. januar 2028 et pilotprojekt om udviklingen af en ny og standardiseret model for kontroludpegning, der bl.a. skal sikre en mere systematisk inddragelse af producentniveauet.

Vejledningsmaterialet for kontrol og sanktionering

Rigsrevisionen beskriver, at vejledningerne for kontrol har betydelige mangler. Der mangler eksempelvis beskrivelser af kontrollen med avlsmetoder, og reglerne og vejledningerne om overbrusning til nedkøling af grise har ikke afspejlet intentionen med lovgivningen i 27 år. Rigsrevisionen vurderer, at der ikke foretages en ordentlig kontrol med, om reglerne bliver overholdt, og der er risiko for, at problemer med dårlig dyrevelfærd ikke bliver opdaget. Derudover beskriver Rigsrevisionen, at vejledningerne for sanktionering mangler klare kriterier for tildeling af sanktioner. Rigsrevisionen vurderer, at manglerne medfører, at der ikke er et solidt grundlag for at give sanktioner på en ensartet måde.

Justitsministeriet og Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd gennemfører i øjeblikket en analyse af de juridiske og organisatoriske rammer for udarbejdelse og vedligeholdelse af vejledningsmateriale på dyrevelfærdsområdet, herunder ansvarsfordelingen mellem Justitsministeriet og Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd efter ressortomlægningen. Analysen forventes afsluttet inden udgangen af 2026. På baggrund heraf vil der blive taget stilling til den videre proces og tidsplan for en revision og opdatering af kontrolgrundlag og dertilhørende vejledningsmateriale, idet det indgår i akutplanen, at der skal foretages en fuldstændig revision og opdatering af kontrolgrundlaget for dyrevelfærdskontrol i grisebesætninger, så kvaliteten af kontrollen

øges. Formålet er at sikre, at kontrolgrundlag og vejledningsmateriale afspejler det gældende regelgrundlag og understøtter en ensartet og korrekt udførelse af kontrollen.

Rigsrevisionen beskriver ligeledes, at den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har fastsat en regel, der betyder, at griseproducenter nemt kan dokumentere behovet for halekupering, selvom der i EU har været forbud mod dette i 33 år. Samtidig har Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri instrueret Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i ikke at kontrollere for alle regler vedrørende halekupering. Rigsrevisionen har vanskeligt ved at se, at dette er i overensstemmelse med EU-reglerne.

Rigsrevisionens bemærkninger på disse områder vedrører regelgrundlag, der henhører under Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, som har ansvaret for eventuelle ændringer af reglerne. Justitsministeriet vil bidrage med erfaringer fra kontrollen og håndhævelsen af reglerne, herunder relevant vejledningsmateriale, med henblik på at understøtte Ministeriet for Natur og Dyrevelfærds videre arbejde på området.

Sanktionspraksis

Rigsrevisionen konstaterer, at der generelt gives milde sanktioner for overtrædelser af reglerne om grises velfærd. Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i ca. 31 pct. af overtrædelserne vejledt griseproducenter om reglerne, mens styrelsen i ca. 65 pct. af tilfældene har anvendt indskærpelser, der er den mildeste sanktion. I ca. 4 pct. har styrelsen anvendt politianmeldelser. Rigsrevisionen finder ligeledes indikationer på, at Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har tildelt for milde sanktioner ved ikke at skærpe sanktionen ved gentagne overtrædelser.

Det er selvfølgelig ikke acceptabelt, at sanktioner ikke skærpes ved gentagne overtrædelser. Derfor indgår det som led i akutplanen, at dyrevelfærdskontrollens sanktionspraksis skærpes markant, så der skabes en mere konsekvent og gennemsigtig praksis for sanktionering af overtrædelser af reglerne i dyrevelfærdsloven. Som led i den skærpede sanktionspraksis vil der naturligvis også være et øget fokus på at sikre brugen af eskalerende myndighedsudøvelse. Heri indgår, at den nuværende sanktionspraksis vil blive gennemgået og justeret i nødvendigt omfang. Som led heri vil mulighederne for at etablere mere standardiserede sanktionsmekanismer, hvor en objektiv konstaterbar overtrædelse som udgangspunkt medfører en bestemt sanktion, blive undersøgt. Den skærpede sanktionspraksis forventes fuldt implementeret senest 1. januar 2028.

Som det også fremgår af beretningen, oplyste den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, at der ville blive foretaget en analyse af styrelsens sanktionspraksis, herunder om de relevante sanktionsmuligheder benyttes i tilstrækkelig grad, og hvilke barrierer der eventuelt måtte være for den manglende anvendelse. Der er på den baggrund foretaget et såkaldt serviceeftersyn af sanktionspraksis på området. Analyserne foretaget i serviceeftersynet forventes færdige inden udgangen af 2026, og resultaterne heraf forventes implementeret senest 1. juli 2027.

Rigsrevisionen konstaterer ligeledes, at Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri ikke har fulgt op på ca. 9 pct. af de gennemgåede sager, hvor styrelsen selv har konstateret overtrædelser. Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har heller ikke fulgt op på ca. 32 pct. af de gennemgåede sager, hvor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har konstateret en overtrædelse. Rigsrevisionen konstaterer dermed, at der udestår gennemførelsen af en række opfølgende kontrolbesøg, ligesom det var tilfældet i forbindelse med det kasseeftersyn, som Dyrevelfærdskontrollen gennemførte ved ressortoverdragelsen.

Det er en væsentlig prioritet, at der følges op på konstaterede regelbrud. Derfor indføres som led i akutplanen en styrket løbende opfølgning på kontrolområdet, hvori der foretages opgørelser over antallet af gennemførte kontroller, herunder opfølgende kontroller samt afgivne sanktioner. Dette skal være med til at understøtte, at opfølgende kontroller foretages konsekvent og rettidigt. Initiativet skal desuden understøtte, at effekten af ændringer i kontrolindsatsen kan følges systematisk og databaseret. Initiativet forventes implementeret fra 1. august 2027.

Rigsrevisionen konstaterer ligeledes, at griseproducenter ved at skifte CVR-nummer kan undgå en opfølgende kontrol og også kan undgå en skærpet sanktion for gentagne overtrædelser. Rigsrevisionen beskriver, at Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bør sikre, at de pågældende griseproducenter stadig indgår i kontrollen.

Det er korrekt, at dyrevelfærdskontrollen ikke foretager opfølgende kontrol i virksomheder, der er ophørt. I akutplanen indgår derfor, at Dyrevelfærdskontrollen vil afdække muligheden for at inddrage forhold som adresse, tidligere sanktioner og nystartede virksomheder som led i kontroludpegningen.

Rigsrevisionen beskriver slutteligt, at undersøgelsen indikerer, at griseproducenter, der har begået samme overtrædelser, sanktioneres forskelligt i hver af de to styrelser, der fører kontrol med dyrevelfærd.

Det bemærkes hertil, at den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har udført kontrol med forskellige formål og efter forskellige regelsæt med forskellige sanktionsmuligheder. Justitsministeriet har ressortansvaret for kontrollen med overholdelsen af reglerne i dyrevelfærdsloven, mens Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd har ressortansvaret for regelgrundlaget for dyrevelfærd samt kontrollen af landbrugeres overholdelse af konditionalitetsreglerne i forbindelse med udbetaling af EU-landbrugsstøtte.

Statsrevisorerne har i bemærkningerne til beretningen endvidere anbefalet, at ministerierne analyserer, om der kan skabes en mere effektiv og sammenhængende dyrevelfærdskontrol, hvor dobbeltkontrol undgås.

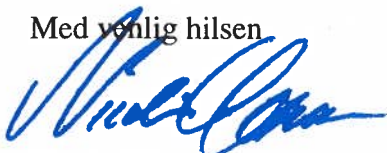
Det bemærkes i den forbindelse, at der i praksis ikke har været tale om dobbeltkontrol mellem de myndigheder, der har ført kontrol med dyrevelfærd i grisebesætninger. Styrelserne har haft faste procedurer for tæt koordination med det formål at koordinere kontrolbesøg, så dobbeltkontrol undgås.

Med den nye ressortdeling er der potentiale for nye arbejdsgange på tværs af myndighederne. Derfor igangsættes som en del af akutplanen en analyse af, hvordan der sikres en mere effektiv koordinering af kontrollen mellem Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd og Justitsministeriet. Analysen forventes gennemført inden udgangen af 2027.

Det er afgørende, at der hurtigst muligt rettes op på kritikpunkterne, så det sikres, at problemer med dyrevelfærd opdages og sanktioneres effektivt. Her spiller akutplanen en central rolle med en række initiativer, som ikke kun skal adressere Rigsrevisionens kritik, men også andre initiativer som generelt skal styrke hele dyrevelfærdskontrollen.

En kopi af dette brev er samtidig fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen